

GEZOND IN ...

STIMULERINGSPROGRAMMA GIDS
LOKALE AANPAK GEZONDHEIDSACHTERSTANDEN

Big-data voor vroegopsporing?

Interview met Marieke Arends, gemeente Hengelo, over armoede en gezondheid

Door: Annette Duivenvoorden en Lydia Sterrenberg (Plaform31)

Met een nieuwe, positieve benadering wil de gemeente Hengelo een gezonde toekomst dichterbij brengen voor gezinnen die te maken hebben met gezondheidsachterstanden. De wijkteams van Wijkkracht bezoeken individuele gezinnen en bekijken samen waar zij gelukkig van worden en hoe zij daar zelf voor kunnen zorgen. “Wij geloven dat het belangrijk is om bij het zoeken naar oplossingen aan te sluiten bij de interne motivatie van mensen. Vanuit onze gegevens over de wijk weten we dat we een deel van de mensen met problemen in beeld hebben. We zoeken echter ook de gezinnen die zich (nog) niet zelf melden, maar die onze hulp ook zeker kunnen gebruiken”, vertelt Marieke Arends, projectleider bij de gemeente Hengelo, in dit tweede interview in de reeks.

“In een aantal buurten in Hengelo is sprake van meer problemen op het gebied van gezondheid en financiën”, zegt Marieke. “Daar willen we wat aan doen en de gezinnen waar het om gaat willen we op een nieuwe manier benaderen. De basis daarvan halen we uit de positieve psychologie, die uitgaat van de ontwikkeling van persoonlijke capaciteiten en daarmee een duurzaam gevoel van welbevinden. Je werkt dan gericht op eigen regie, het versterken van competenties en verbondenheid van mensen. Want we weten uit onderzoek, van onder anderen de UT naar de Geluksroute in Hengelo, dat dat beter werkt. Zo is het project ‘Een gezonde toekomst dichterbij’ ontstaan. We doen nu een pilot in een viertal buurten waarmee we vijftig gezinnen met kinderen benaderen.” In dit project werken de gemeente en de wijkteams van Wijkkracht samen. Ook de woningbouworganisatie Welbions is betrokken. Zij kregen daarvoor subsidie van FNO. Marieke: “We gaan op bezoek bij mensen en bespreken waar ze goed in zijn, voor wie ze van betekenis zijn en wat hun dromen zijn. Inmiddels hebben we tien gezinnen benaderd en zien dat er vaak weer energie ontstaat en daarmee ook beweging op andere leefgebieden. We merken dat er vaak ook financiële problemen zijn, die mensen in de weg zitten om stappen te kunnen maken. In de

leerkring hebben we hierover vanuit de theorie van de schaarste en Mobility Mentoring® recente inzichten gedeeld.”

Samenhang in aanpak

“Voor mensen met problemen is een integrale aanpak nodig”, vertelt Marieke over hun motivatie om mee te doen aan de leerkring. “Je hoort gewoon als je met deze mensen over werk, inkomen, bewegen, gezond eten en opvoeding praat, dat het allemaal invloed heeft op elkaar. Wij zien dat dit soort samenhangende aanpakken bij de welzijnsorganisaties al wat normaler zijn. Zij werken immers wat dichterbij de mensen waar het om gaat. Maar bij de gemeente zie je dat er nu nog vanuit verschillende afdelingen wordt gewerkt en dat dit wel een belangrijk aandachtspunt is in de transities binnen het sociale domein. De leerkring bood ook een kans om eens te zien hoe dat bij andere gemeentes gaat, om ervaringen met nieuwe aanpakken te delen. En doordat naast mij ook een beleidsmedewerker van de gemeente en projectleider vanuit Wijkkracht meededen aan de leerkring, verzijn je samen sneller manieren om thema’s breed onder de aandacht te brengen.”

Big-data

De vraag die Hengelo opwierp voor de eigen versnellingsessie ging over vroegopsporing. Marieke: “We willen graag eerder aan de bel kunnen trekken bij gezinnen als er een groter risico ontstaat om in de problemen te komen. Als je er eerder bij bent, voorkom je gewoon een heleboel gedoe voor deze mensen. Door een positieve benadering investeer je in veerkracht en kunnen mensen zich beter ontwikkelen en staande houden. Onze beginvraag voor de sessie was wat we met big-data zouden kunnen doen. Want als gemeente beschikken we over veel informatie en data die relevant kan zijn – denk aan informatie over uitkeringen, bijzondere regelingen en buurtsignalering. Maar hoe kunnen we die op een goede manier gebruiken en combineren? We vroegen ons af of je mensen op wijkniveau of zelfs straat en huisnummer via big-data analyse zou kunnen opsporen, gezien privacy aspecten. En stel dat dat kan, wat doe je dan? We waren ook benieuwd naar andere signalen zodat we in de toekomst eerder in actie kunnen komen. Hierbij willen we ook wijkteams en anderen in de omgeving, zoals bijvoorbeeld school en wijkverpleegkundige, betrekken. Zij horen en zien veel. Maar nu komen ze pas in actie als er grote problemen zijn, of als er een aanvraag ligt. Wij willen meegeven dat er ook andere signalen zijn waar ze op kunnen letten en waar onze positieve aanpak bij kan helpen.”

“In de versnellingsessie kregen we vooral het advies om vooraf goed vooruit te kijken”, vertelt Marieke. “En goed met onderzoekers te bespreken wat ons doel is, wat we willen en waar we op zoek naar zijn. Kunnen de big data analisten dat leveren of zo niet, wat dan wel? Aan de orde kwam ook dat we voor een goede vroegsignalering mogelijk al ver genoeg

zouden komen met de informatie van de professionals in de wijk, of misschien van vrijwilligers die achter de voordeur komen. Dus ook daar hebben we tijdens de sessie aandacht aan besteed. Aan de doorontwikkeling van de wijkteams bijvoorbeeld, zodat zij signalen tijdig herkennen, en op een goede manier het gesprek aan gaan. Maar ook aan het belang dat wijzelf een goed verhaal hebben over ons project. Zodat ze weten waaraan ze mee zouden werken.”

Bepaal je doelgroep

Inmiddels zijn er ook verdere stappen gezet met big-data analyses, om te kijken wat zij daarmee kunnen. Marieke: “Onze leervragen en de focus in de versnellings sessie lag dus vooral op big data. Wat kan privacytechnisch? En tot op welk niveau kunnen we mensen identificeren? We hebben big-data, bijvoorbeeld over inkomen, deelname aan sportverenigingen, schulden. In het begin dachten we nog, we moeten die grote bestanden bij elkaar brengen en daarin zoeken naar verbanden. Maar we hebben de afgelopen tijd gemerkt dat we juist met kleine stapjes en selecties verder komen. Zo hebben we nu een selectie gemaakt van gezinnen met een inhouding op de uitkering, maar waar nog geen sprake is van budgetbeheer. Door van tevoren goed te bepalen welke doelgroep je wilt vinden, en dan vast te stellen welke data je hiervoor nodig hebt. En daaruit bleek dat we niet alleen moeten focussen op big-data maar bijvoorbeeld ook op de inzichten van ons wijkteam. Het is dan belangrijk dat er veel mensen bij betrokken worden, binnen de organisatie en de professionals. We moeten met elkaar blijven zoeken hoe we meer met data kunnen. We stellen slimme vragen. Je merkt dat anderen dan ook weer ideeën hebben over een selectie of combinatie en zo krijgen we steeds meer en eerder zicht op de gezinnen die onze hulp kunnen gebruiken.”

Bron: Platform31